



Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

6. oktober 2015*

»Præjudiciel forelæggelse — retligt samarbejde i civile sager — kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar — forordning (EF) nr. 2201/2003 — litispændens — artikel 16 og artikel 19, stk. 1 og 3 — separationssag indledt i en første medlemsstat og skilsmisssag indledt i en anden medlemsstat — kompetencen for den ret, ved hvilken sagen først er anlagt — begrebet »fastslået« kompetence — den første sags bortfald og anlæggelse af en ny skilsmisssag i den første medlemsstat — følger — tidsforskel mellem medlemsstaterne — indvirkning på proceduren for anlæggelse af sag ved retterne«

I sag C-489/14,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af High Court of Justice (England & Wales), Family Division, (Det Forenede Kongerige), ved afgørelse af 31. oktober 2014, indgået til Domstolen den 4. november 2014, i sagen:

A

mod

B,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Ilešič, og dommerne A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas og C.G. Fernlund (refererende dommer),

generaladvokat: P. Cruz Villalón

justitssekretær: fuldmægtig I. Illéssy,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 1. juni 2015,

efter at der er afgivet indlæg af:

- A ved T. Amos, QC, og barrister H. Clayton
- Det Forenede Kongeriges regering ved M. Holt, som befuldmægtiget, bistået af barrister M. Gray
- Europa-Kommissionen ved M. Wilderspin, som befuldmægtiget,

* Processprog: engelsk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 8. september 2015,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel forelæggelse vedrører fortolkningen af artikel 19, stk. 1 og 3, i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 (EUT L 338, s. 1).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet under en sag mellem en hustru, A, og en ægtemand, B, vedrørende deres skilsmisse.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning nr. 2201/2003

- 3 Artikel 3 i forordning nr. 2201/2003 med overskriften »Generel kompetence« bestemmer i stk. 1, at de regler for retslig kompetence, der finder anvendelse, fastlægges på baggrund af en eller begge ægtefællers opholdssted, deres nationalitet eller for så vidt angår Det Forenede Kongerige på baggrund af det fælles »domicil«.
- 4 Forordningens artikel 16 med overskriften »En sags anlæggelse ved retten« bestemmer:
»En sag anses for anlagt ved en ret:
a) på det tidspunkt, hvor det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument indleveres til retten, forudsat at sagsøger ikke efterfølgende har undladt at træffe de foranstaltninger, der krævedes af vedkommende, for at få dokumentet forkyndt for sagsøgte
eller
b) hvis det pågældende dokument skal forkyndes, før det indleveres til retten, på det tidspunkt, hvor det modtages af den myndighed, der er ansvarlig for forkyndelsen, forudsat at sagsøger ikke efterfølgende har undladt at træffe de foranstaltninger, der krævedes af vedkommende, for at få dokumentet indleveret til retten.«
- 5 Forordningens artikel 19 med overskriften »Litispendens og indbyrdes sammenhængende krav« bestemmer:
»1. Såfremt der anlægges sag vedrørende skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab mellem de samme parter ved retter i forskellige medlemsstater, udsætter enhver anden ret end den, ved hvilken der først er anlagt sag, på embeds vegne sagen, indtil denne rets kompetence er fastslået.
2. Såfremt der anlægges sag vedrørende forældreansvar over for et barn, som har samme genstand og hviler på samme grundlag, ved retter i forskellige medlemsstater, udsætter enhver anden ret end den, ved hvilken der først er anlagt sag, på embeds vegne sagen, indtil denne rets kompetence er fastslået.

3. Når det er fastslået, at den ret, ved hvilken der først er anlagt sag, er kompetent, erklærer enhver anden ret sig inkompetent til fordel for den første.

Den part, der anlagde sag ved en anden ret, kan i så fald fremsætte sit krav for den ret, ved hvilken der først blev anlagt sag.«

Forordning (EF) nr. 44/2001

6 Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001 L 12, s. 1) blev ophævet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT L 351, s. 1).

7 Artikel 27 i forordning nr. 44/2001, der var indeholdt i kapitel II, afdeling 9 med overskriften »Litispændens og indbyrdes sammenhængende krav«, bestemte:

»1. Såfremt krav, der har samme genstand og hviler på samme grundlag, fremsættes mellem de samme parter for retter i forskellige medlemsstater, udsætter enhver anden ret end den, ved hvilken sagen først er anlagt, på embeds vegne sagen, indtil denne rets kompetence er fastslået.

2. Når det er fastslået, at den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, er kompetent, erklærer enhver anden ret sig inkompetent til fordel for den første.«

Bruxelleskonventionen

8 Forordning nr. 44/2001 erstattede i forholdet mellem medlemsstaterne konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1978 L 304, s. 17), som ændret ved efterfølgende konventioner om nye medlemsstaters tiltrædelse af denne konvention (herefter »Bruxelleskonventionen«).

9 Bruxelleskonventionens artikel 21, der var indeholdt i konventionens afsnit II, afdeling 8 med overskriften »Litispændens og indbyrdes sammenhængende krav«, bestemte:

»Såfremt krav, der har samme genstand og hviler på samme grundlag, fremsættes mellem de samme parter for retter i forskellige kontraherende stater, udsætter enhver anden ret end den, ved hvilken sagen først er anlagt, på embeds vegne sin afgørelse, indtil denne rets kompetence er fastslået.

Når der er fastslået, at den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, er kompetent, erklærer enhver anden ret sig inkompetent til fordel for den første.«

Fransk ret

10 Artikel 1111 i code de procédure civile (den civile retsplejelov) bestemmer:

»Når det efter høring af begge ægtefæller vedrørende baggrunden for bruddet er fastslået, at ansøgeren fastholder sin begæring, afsiger retten en kendelse, hvorved den enten i henhold til artikel 252-2 i code de procédure civile kan indkalde parterne til endnu et mæglingsforsøg eller straks kan give ægtefællerne tilladelse til at anlægge skilsmisssag.

I begge tilfælde kan retten træffe bestemmelse om nogle eller alle de foreløbige forholdsregler, der er fastsat i artikel 254-257 i code de procédure civile.

Når retten træffer bestemmelse om at tillade, at der anlægges skilsmisssag, skal fristerne i henhold til denne lovs artikel 1113 fremgå af kendelsen.«

11 Nævnte lovs artikel 1113 er affattet som følger:

»I de tre måneder, der følger efter kendelsens afsigelse, kan kun den ægtefælle, som har indgivet den oprindelige begæring, anlægge skilsmisssag.

Såfremt ægtefællerne forsones, eller såfremt der ikke er blevet anlagt skilsmisssag inden for 30 måneder efter kendelsens afsigelse, bortfalder alle kendelsens bestemmelser, herunder tilladelsen til at anlægge skilsmisssag.«

12 I henhold til samme lovs artikel 1129 »[f]ølger separationssager de regler, der er fastsat for skilsmisssager«.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

13 A og B, der er franske statsborgere, indgik den 27. februar 1997 ægteskab i Frankrig efter at have indgået en ægtepagt om særeje i henhold til fransk ret. I 2000 flyttede de til Det Forenede Kongerige. Parret fik i 1999 to børn, tvillinger, og et tredje barn i 2001. Familien boede i Det Forenede Kongerige indtil juni 2010, hvor ægtefællerne ophævede samlivet, efter B fraflyttede den fælles bopæl.

14 Den 30. marts 2011 anlagde B en separationssag ved juge aux affaires familiales du tribunal de grande instance de Nanterre (Frankrig) (familieretsafdelingen under byretten i Nanterre).

15 Som en reaktion på den sag, der var blevet indbragt af B, indgav A den 19. maj 2011 en anmodning om børnebidrag til Child support Agency, idet hun afholder udgifterne til børnene, og dernæst indgav hun den 24. maj 2011 en skilsmissegæring og en særskilt anmodning om underholdsbidrag til retterne i Det Forenede Kongerige.

16 Den 7. november 2012 erklærede High Court of Justice (England & Wales), Family Division, sig imidlertid med A's samtykke inkompetent med hensyn til skilsmissegæringen på grundlag af artikel 19 i forordning nr. 2201/2003.

17 Den 15. december 2011 afsagde juge aux affaires familiales du tribunal de grande instance de Nanterre en kendelse om forgæves forligsmægling og bestemte herved, at spørgsmål vedrørende børnene, herunder anmodningerne om børnebidrag, skulle behandles i Det Forenede Kongerige, men at de franske retter havde kompetence til at træffe visse foreløbige forholdsregler. Retten fastsatte et ægtefællebidrag fra B til A på 5 000 EUR om måneden. Denne kendelse blev kæret og dernæst stadfæstet ved afgørelse truffet af cour d'appel de Versailles (Frankrig) den 22. november 2012.

18 Den forelæggende ret har anført, at eftersom der ikke blev anlagt skilsmisssag inden for 30 måneder fra den franske rets afsigelse af kendelsen om forgæves forligsmægling, bortfaldt kendelsens bestemmelser ved midnat den 16. juni 2014.

19 Den 17. december 2012 indgav B en skilsmissegæring til en fransk ret. Denne begæring blev imidlertid erklæret ugyldig den 11. juli 2013 med den begrundelse, at den ikke kunne tages til følge, når der verserede en separationssag.

20 Den 13. juni 2014 indgav A på ny en skilsmissegæring til en ret i Det Forenede Kongerige. Den forelæggende ret har anført, at A forgæves forsøgte at opnå, at denne begæring først fik virkning fra et minut over midnat den 17. juni 2014.

- 21 Den 17. juni 2014 klokken 8:20 fransk tid indgav B også en ny skilsmissebegæring til en fransk ret. Den forelæggende ret har anført, at klokken var 7:20 i Det Forenede Kongerige, og at det ikke på dette tidspunkt var muligt at anlægge sag ved en ret i Det Forenede Kongerige.
- 22 Den 9. oktober 2014 nedlagde B for den forelæggende ret påstand om sletning eller afvisning af den skilsmissebegæring, som A havde indgivet i Det Forenede Kongerige, med den begrundelse, at de franske retters kompetence utvetydigt og uomtvisteligt er blevet fastslået som omhandlet i artikel 19, stk. 3, i forordning nr. 2201/2003.
- 23 Det er den forelæggende rets opfattelse, at B ved at indgive skilsmissebegæring til de franske retter har søgt at forhindre A i at indlede en skilsmissesag i Det Forenede Kongerige. B trak således ikke sin separationsbegæring tilbage, inden han anlagde skilsmissesag i Frankrig, eftersom han ville undgå, at A i perioden mellem de to respektive sager gyldigt ville kunne indgive en skilsmissebegæring i Det Forenede Kongerige og herved ville kunne opnå, at en ret i denne medlemsstat træffer afgørelse om alle de spørgsmål, der knytter sig til skilsmissen, herunder spørgsmål om formueforhold. Ifølge den forelæggende ret har B i strid med EU-lovgivers hensigt ved sine proceduremæssige valg misbrugt de rettigheder, som han har i medfør af forordning nr. 2201/2003.
- 24 Den forelæggende ret har fastslået, at B stort set ikke har taget skridt til at fremme separationssagen, og har på denne baggrund rejst tvivl om, hvorvidt de franske retters kompetence kan anses for »fastslået« som omhandlet i nævnte forordnings artikel 19, stk. 1 og 3.
- 25 På denne baggrund har High Court of Justice (England & Wales), Family Division, besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Hvordan skal udtrykket »fastslået« i artikel 19, stk. 1 og 3, i forordning nr. 2201/2003 forstås i en situation, hvor:
- sagsøgeren i sagen for den ret, ved hvilken der først er anlagt sag (»den første sag«), praktisk taget ikke tager nogen skridt i den første sag ud over det første retsmøde og navnlig ikke indgiver en stævning inden for fristen for bortfaldet af den indledende begæring til retten med det resultat, at den første sag bortfalder uden at være blevet afgjort på grund af udløbet af den fastsatte frist, i overensstemmelse med den stedlige (franske) lovgivning, der finder anvendelse i den første sag, nemlig 30 måneder efter forligsretsmødet
 - den første sag bortfalder som ovenfor anført meget kort tid (tre dage) efter, at der er indledt en sag ved den anden ret, ved hvilken der er anlagt sag (»den anden sag«), i England med det resultat, at der hverken foreligger en retsafgørelse i Frankrig eller nogen fare for uforenelige retsafgørelser mellem den første sag og den anden sag, og
 - sagsøgeren i den første sag som følge af Det Forenede Kongeriges tidszone efter bortfaldet af den første sag altid ville kunne indlede en skilsmissesag i Frankrig, før sagsøgeren (i den anden sag) ville kunne indlede en skilsmissesag i England?
- 2) Indebærer udtrykket »fastslået« nærmere bestemt, at sagsøgeren i den første sag skal tage skridt til at fremme den første sag med fornøden omhu og hurtighed med henblik på en løsning af tvisten (ved en retsafgørelse eller ved et forlig), eller står det sagsøgeren i den første sag frit for, når denne først har sikret sig den ønskede kompetence i henhold til artikel 3 og artikel 19, stk. 1, [i forordning nr. 2201/2003], overhovedet ikke at tage nogen skridt af betydning i retning af en løsning af den første sag og dermed udvirke, at den anden sag standses, og at tvisten i sin helhed går i hårdknude?»

Om de præjudicielle spørgsmål

- 26 Med spørgsmålene, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 19, stk. 1 og 3, i forordning nr. 2201/2003 for så vidt angår separations- og skilsmisssager, der er indledt mellem de samme parter for retter i to medlemsstater, skal fortolkes således, at kompetencen for den ret, ved hvilken der først er anlagt sag, skal anses for ikke at være fastslået i en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvor sagen for den ret, ved hvilken der først er anlagt sag i den første medlemsstat, er bortfaldet, efter at den anden sag blev anlagt ved en ret i den anden medlemsstat. Den forelæggende ret ønsker navnlig oplyst, om det for besvarelsen af dette spørgsmål er relevant at tage hensyn til den omstændighed, at bortfaldet af den første sag skete meget kort tid før anlæggelsen af en tredje sag ved en ret i den første medlemsstat, til sagsøgerens adfærd under den første sag, bl.a. dennes manglende rettidige omhu, og til tidsforskellen mellem de omhandlede medlemsstater, hvorved det var muligt at anlægge sag ved retterne i den første medlemsstat, før det var muligt at anlægge sag ved retterne i den anden medlemsstat.
- 27 Indledningsvis bemærkes, at artikel 19 i forordning nr. 2201/2003 er affattet på næsten samme måde som artikel 27 i forordning nr. 44/2001, som erstattede Bruxelleskonventionens artikel 21, og indfører en ordning til behandling af tilfælde af litispændens, som svarer til den ordning, der var fastsat i de to sidstnævnte bestemmelser. Domstolens bemærkninger vedrørende disse bestemmelser skal følges tages i betragtning.
- 28 I denne henseende bemærkes, at i lighed med artikel 27 i forordning nr. 44/2001 og Bruxelleskonventionens artikel 21 skal begrebet »fastslået kompetence« i artikel 19 i forordning nr. 2201/2003 fortolkes selvstændigt ud fra opbygningen af og formålet med den retsakt, hvori den indgår (jf. i denne retning domme Shearson Lehman Hutton, C-89/91, EU:C:1993:15, præmis 13, samt Cartier parfums-lunettes og Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, præmis 32).
- 29 Hvad angår formålet med reglerne om litispændens i artikel 19 i forordning nr. 2201/2003 bemærkes, at disse regler tilsigter at undgå, at der verserer parallelle sager for retterne i forskellige medlemsstater, og at der eventuelt træffes uforenelige afgørelser (jf. dom Purrucker, C-296/10, EU:C:2010:665, præmis 64). Det er med henblik herpå, at EU-lovgiver har villet indføre en klar og effektiv ordning til at afgøre tilfælde af litispændens (jf. analogt for så vidt angår forordning nr. 44/2001 dom Cartier parfums-lunettes og Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, præmis 40).
- 30 Som det fremgår af udtrykkene »den ret, ved hvilken der først er anlagt sag« og »enhver anden ret end den, ved hvilken der først er anlagt sag«, der er indeholdt i artikel 19, stk. 1 og 3, i forordning nr. 2201/2003, er denne ordning baseret på den kronologiske rækkefølge af, hvornår der blev anlagt sag for retterne.
- 31 Med henblik på at fastlægge det tidspunkt, hvor en sag anses for anlagt ved en ret, og samtidig fastslå, ved hvilken ret en sag først er anlagt, henvises til forordningens artikel 16 med overskriften »En sags anlæggelse ved retten«.
- 32 Alt efter, hvilken mulighed der er valgt i den nationale lovgivning, som finder anvendelse, anses en sag i henhold til nævnte artikel 16 for anlagt ved en ret enten på det tidspunkt, hvor det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument indleveres til retten, eller hvis det pågældende dokument skal forkyndes, før det indleveres til retten, på det tidspunkt, hvor det modtages af den kompetente myndighed. Sagen kan imidlertid kun anses for anlagt ved retten, forudsat at sagsøgeren ikke efterfølgende har undladt at træffe de foranstaltninger, der krævedes af vedkommende, for at få dokumentet forkyndt for sagsøgte for så vidt angår den første mulighed eller for at få dokumentet indleveret til retten for så vidt angår den anden mulighed.

- 33 Med henblik på dernæst at fastslå, om der foreligger en situation med litispændens, fremgår det af artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, at det på ægteskabsområdet ikke er en betingelse – i modsætning til reglerne i artikel 27, stk. 1, i forordning nr. 44/2001, der fandt anvendelse på det civil- og handelsretlige område – at de krav, der er fremsat for retter i forskellige medlemsstater, skal have samme genstand og hvile på samme grundlag. Som generaladvokaten har anført i punkt 76 i forslaget til afgørelse, kan kravene, selv om de skal omhandle de samme parter, have forskellige genstande, forudsat at de vedrører skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab. Denne fortolkning underbygges, når artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 sammenholdes med samme artikel 19, stk. 2, idet det heraf fremgår, at det alene er stk. 2 vedrørende søgsmål om forældreansvar over for et barn, hvis anvendelse er undergivet en betingelse om, at de anlagte sager skal have samme genstand og hvile på samme grundlag. Der kan følgelig foreligge en situation med litispændens, når der som i hovedsagen er anlagt dels en separationssag, dels en skilsmissesag for retterne i forskellige medlemsstater, eller når der for begge retter er anlagt skilsmissesager.
- 34 Under sådanne omstændigheder, og såfremt der er tale om de samme parter, skal enhver anden ret end den, ved hvilken der først er anlagt sag, i henhold til nævnte forordnings artikel 19, stk. 1, på embeds vegne udsætte sagen, indtil den første rets kompetence er fastslået. I denne forbindelse bemærkes, at Domstolens fortolkning af artikel 27 i forordning nr. 44/2001 ligeledes gælder for artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003. For at kompetencen for den ret, ved hvilken en sag først er anlagt, er fastslået som omhandlet i denne forordnings artikel 19, stk. 1, er det således tilstrækkeligt, at den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, ikke på embeds vegne har erklæret sig inkompetent, og at ingen parter har anfægtet rettens kompetence før eller frem til tidspunktet for den stillingtagen, der efter national ret anses for det første materielle forsvar fremført for denne ret (jf. analogt dom *Cartier parfums-lunettes og Axa Corporate Solutions assurances*, C-1/13, EU:C:2014:109, præmis 44).
- 35 Når denne kompetence, henset til reglerne i artikel 3, i forordning nr. 2201/2003, anses for fastslået, skal enhver anden ret erklære sig inkompetent til fordel for den første i overensstemmelse med forordningens artikel 19, stk. 3.
- 36 I det foreliggende tilfælde følger det af kendelsen om forgæves forligsmægling, der blev afsagt af *juge aux affaires familiales du tribunal de grande instance de Nanterre* den 15. december 2011 inden for rammerne af den første sag, dvs. separationssagen, som blev anlagt af B den 30. marts 2011, at denne rets kompetence såvel som lovligheden af sagens anlæggelse for den ikke blev anfægtet.
- 37 For at der foreligger en situation med litispændens, skal der imidlertid være tale om, at sager mellem de samme parter vedrørende skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab verserer samtidig for retterne i forskellige medlemsstater. Når der er blevet anlagt to sager for retterne i forskellige medlemsstater, vil risikoen for uforenelige afgørelser forsvinde i et tilfælde, hvor den ene af disse sager bortfalder, og dermed forsvinder også situationen med litispændens som omhandlet i artikel 19 i forordning nr. 2201/2003. Heraf følger, at selv om det måtte antages, at kompetencen for den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, blev fastslået under den første sag, findes situationen med litispændens ikke længere, og kompetencen er følgelig ikke fastslået.
- 38 Dette er tilfældet, efter at sagen for den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, er bortfaldet. I denne situation bliver den ret, ved hvilken sagen dernæst blev anlagt, på tidspunktet for nævnte bortfald til den ret, ved hvilken sagen først er anlagt.
- 39 Hovedsagen synes at omhandle en sådan situation.
- 40 Der var således allerede anlagt en separationssag ved *juge aux affaires familiales du tribunal de grande instance de Nanterre*, da der den 13. juni 2014 blev anlagt en skilsmissesag ved retten i Det Forenede Kongerige, hvorved der opstod en situation med litispændens, som varede indtil midnat den 16. juni 2014. Eftersom sagen for den franske ret, ved hvilken der først var anlagt sag, bortfaldt som følge af bortfaldet af bestemmelserne i den kendelse om forgæves forligsmægling, som nævnte ret havde

afsagt, var det efter dette tidspunkt, dvs. kl. 00:00 den 17. juni, alene for den ret i Det Forenede Kongerige, ved hvilken der blev anlagt sag den 13. juni 2014, at der fortsat verserede en tvist vedrørende et af de områder, der er omfattet af artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003. Anlæggelsen af en skilsmisssag ved en fransk ret den 17. juni 2014 skete efter anlæggelsen af den sag, der blev indbragt for retten i Det Forenede Kongerige. Henset til de kronologiske regler, der er fastsat i denne forordning, bemærkes, at denne hændelsesrække medfører, at nævnte ret i Det Forenede Kongerige – med forbehold af, at sagen er lovligt anlagt i henhold til reglerne i forordningens artikel 16 – er blevet til den ret, ved hvilken sagen først er anlagt.

- 41 Det bemærkes, at den omstændighed, at der forelå en anden sag ved en fransk ret på det tidspunkt, hvor der blev anlagt sag ved retten i Det Forenede Kongerige, dvs. den 13. juni 2014, ikke på nogen måde er til hinder for, at sidstnævnte sag kunne anlægges gyldigt i henhold til samme forordnings artikel 16.
- 42 I en situation som den, der er beskrevet i nærværende doms præmis 40, hvor separationssagen for den franske ret bortfalder ved udløbet af retslige frister, er kriterierne for litispændens ikke længere opfyldt fra det tidspunkt, hvor dette bortfald indtræder, og kompetencen for denne ret kan derfor ikke anses for fastslået.
- 43 Det følger af det ovenstående, at den adfærd, som sagsøgeren i den første sag har udvist, bl.a. dennes eventuelt manglende rettidige omhu, ikke er relevant med henblik på at fastlægge, om kompetencen for den ret, ved hvilken der først er anlagt sag, er fastslået.
- 44 Hvad angår tidsforskellen mellem de omhandlede medlemsstater, hvorved det er muligt at anlægge sag i Frankrig, før det er muligt at anlægge sag i Det Forenede Kongerige, og som vil kunne være til ulempe for visse sagsøgere, såsom A, bemærkes, at den under alle omstændigheder – ud over, at den ikke synes at gøre sig gældende i forhold til en sådan sagsøger i en sag som den i hovedsagen foreliggende – ikke kan være til hinder for anvendelsen af litispændensreglerne i artikel 19 i forordning nr. 2201/2003, som, sammenholdt med forordningens artikel 16, er baseret på kronologisk rækkefølge.
- 45 Det følger af de ovenstående betragtninger, at de forelagte spørgsmål skal besvares med, at artikel 19, stk. 1 og 3, i forordning nr. 2201/2003 for så vidt angår separations- og skilsmisssager, der er indledt mellem de samme parter for retter i to medlemsstater, skal fortolkes således, at i en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvor sagen for den ret, ved hvilken der først er anlagt sag i den første medlemsstat, er bortfaldet, efter at den anden sag blev anlagt ved en ret i den anden medlemsstat, er kriterierne for litispændens ikke længere opfyldt, og derfor skal kompetencen for den ret, ved hvilken der først er anlagt sag, anses for ikke at være fastslået.
- 46 Den omstændighed, at bortfaldet af den første sag skete meget kort tid før anlæggelsen af en tredje sag ved en ret i den første medlemsstat, er ikke relevant.
- 47 Sagsøgerens adfærd under den første sag, bl.a. dennes manglende rettidige omhu, og den omstændighed, at der er en tidsforskel mellem de omhandlede medlemsstater, hvorved det var muligt at anlægge sag ved retterne i den første medlemsstat, før det var muligt at anlægge sag ved retterne i den anden medlemsstat, er heller ikke relevant.

Sagens omkostninger

- 48 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Artikel 19, stk. 1 og 3, i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 skal for så vidt angår separations- og skilsmisssager, der er indledt mellem de samme parter for retter i to medlemsstater, fortolkes således, at i en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvor sagen for den ret, ved hvilken der først er anlagt sag i den første medlemsstat, er bortfaldet, efter at den anden sag blev anlagt ved en ret i den anden medlemsstat, er kriterierne for litispændens ikke længere opfyldt, og derfor skal kompetencen for den ret, ved hvilken der først er anlagt sag, anses for ikke at være fastslået.

Underskrifter